

1. Přítomná činná (mající)

Tvoří se od 3.os. mn.č. nedokonavých sloves příponami: **-щий,-щая,-щее,-щие**.

Развивать/развива́ют – развива́ющий

давать/даю́т - даю́щий

писать/пи́шут – пи́шущий

входить|входя́т – входя́щий

плавиться|пла́вятся – пла́вщийся

кричать/крича́т – крича́щий

Prízvuk u sloves 1.časování se shoduje se 3.os.mn.č., u sloves 2. časování je shodný s infinitivem.

Od těchto příd. jmen slovesných odlište přídavná jména, odvozená od sloves na:- чий

лету́чая мышь - netopýr

горю́чее (вещество)– hořlavina

2.Příd.jména slovesná minulé činná mají koncovky – **вший, - вшая, - вшее** (udělav, udělavši, udělavše)

Tvoří se od sloves dokonavých i nedokonavých, do Č je překládáme obvykle vedlejší větou se zájmenem **který** a příslušným slovesem v minulém čase.

сделал – сделавший - udělavší

появился – появившийся – objevivší se

пришёл –пришедший - přišedší

упавший пешеход – chodec, který upadl,

появившиеся на небе тучи – mraky, které se objevily na obloze.

Někdy je možný pouze překlad přídavným jménem na –lý (obrat ztrácí slovesný charakter):

спавшие листья – spadlé listí,

потухшая сопка - vyhaslá sopka;

3.Přídavná jména slovesná přítomná trpná (dělaný)

se tvoří od 1.osoby mn.č. pouze u **nedokonavých** sloves koncovkami **-емый,-имый**

I.časování: выпускаем – выпускае**мый**

II.časování:производим - производи**мый**

POZOR!

Trpné přídavné jméno slovesné přítomné je synonymem přídavného jména činného, vytvořeného od

stejného slovesa v trpném (zvrtném) tvaru:

используемый – использующийся – používaný
создаваемый – создающийся – vytvářený, tvořený

Přeložit je můžeme různě:

Часто употребляемые методы. Často používané metody. Metody které jsou často používány. Metody, které se často používají.

Od přídavných jmen slovesných přítomných trpných je třeba odlišovat přídavná jména, tvořená nejčastěji od dokonavých sloves stejnými příponami (velmi často se používají v záporné podobě) s významem českých přídavných jmen na –telný:

измерять – измеряемый   *měřený*
ale
измерить – неизмеримый   *nezměřitelný, nezměrný*

4.Příd. jména slovesná minulá trpná (udělaný, umytý)

se tvoří **od infinitivního kmene sloves dokonavých přechodných** příponami:

a) - **ённый /-енный** u sloves II.časování na –ить, -еть a sloves I.časování na –ти, -чь:

напо'лнить – напо'лненный
привести' – приведённый
уви'деть – уви'денный
сжечь – сожжённный
привле'чь – привлечённный

U sloves II.časování se mění kmenová souhláska jako v první osobě j.č.:

насы'тить – насы'щу – насыщенный
поста'вить – поста'влю - поста'вленный

Přízvuk

u sloves se stálým přízvukem na kmene je na téže slabice jako v infinitivu(измэрить – измэрю,измэришь – измэренный);

slovesa s pohyblivým přízvukem jej mají na 3.slabice od konce (свари'ть – сварю',сва'ришь – сва'ренный);

slovesa se stálým přízvukem na koncove mají přízvučnou příponu –ённый (привести' – приведу', приведёшь –приведённый).

b) **-нный** u sloves na –ать,-ять,-овать: отшлифовать – отшлифованный

прочитать – прочитанный

организовать – организованный

Přízvuk

je u sloves s přízvučným –a/-я na 3.slabice od konce (прочита'ть – прочи'танный;

u sloves s nepřízvučnou koncovkou infinitivu je shodný s infinitivem (услы'шать – услы'шанный).

c) **-Тый** je u poměrně malého počtu sloves, často podobných českým: нагреть – нагретый

Прízвук zůstává na téže slabice jako v minulém čase mužského rodu (стереть – стёр – стёртый, умыть – умы́л – умы́тый).

Пřekládáme je většinou stejným tvarem, případně vedlejší větou vztahnou:

Примеры, приведённые на странице 25. Příklady, uvedené na straně 25. Příklady, které jsou uvedeny na straně 25.